

Spekulationismi ja eläkkeet

Europarlamentissa oli vieraana Qatarin energiaministeri Abdullah Bin Hamad Al-Attivah. Hänen maassaan 1970-luvun alussa suuri monikansallinen yhtiö etsi öljyä, mutta kun löydettiin "vain" kaasua (vaikkakin maailman suurimpiin kuuluvan kentän verran), yhtiö ei ollut siitä kiinnostunut.

Tänään olisi. Kaasu on noussut maailmanpolitiikan keskiöön.

Venäjällä, Iranissa ja Qatarissa on yhteensä puolet maailman kaasuvaroista. Kun sitä yhä suuremmissa määrin nesteytetään, eurooppalaisten kanssa siitä kilpailee myös USA, jonka omat kaasuvarat vastaavat enää kuuden vuoden polttoa (mutta jossa on maailman suurimmat - saastuttavat - kivihiilivarannot).

Qatarin ministeri seuraa työkseen maailman öljy- ja kaasumarkkinoita. Hän ei edes markkinoiden sisäpiiriläisenä sano osaavansa arvata päivän hintaa kaasulle tai öljylle, josta määräävät markkinat - eli siis keinottelu.

Erityisesti öljyn hinta määräytyy enemmän keinottelun kuin tuotannon perusteella. Markkinoilla öljyjohdannaisten arvo on moninkertainen öljytoimituksiin verrattuna. "Johdannaiset" ovat virtuaalisia pörssituotteita eli pelkkiä sähköisiä merkintöjä erilaisten pörssien tietokoneiden muisteissa. Niiden kaupan kasvaessa loittonevat toisistaan öljyn tuotanto ja sen hinta.

(Kun Oslon tukkusähköpörssissä myydään viisinkertainen määrä sähköjohdannaisia varsinaisiin sähkötoimituksiin verrattuna, sähkön hinta Suomessa seuraa samaa kaavaa).

Ketkä keinottelevat?

Listan kärjessä ovat erilaiset eläkerahastot, jotka pyrkivät maksimoimaan rahan tuottoa. Esimerkiksi ulkomaalaisten 90-prosenttisesti omistamassa Nokiassa suurin omistajaryhmä lienee USA:n eläkerahastot.

Suomen eläkelaitokset omasta puolestaan sijoittavat palkansaajien eläkerahoja entistä enemmän ulkomaille ja keinotteluun.

Pahin on Kuntien eläkevakuutus, jonka varoista 4/5 on viety pois maasta hyödyttämässä Suomen työ- ja elinkeinoelämää. Puolet varoista on sijoitettu kaikkein nousu- ja laskuherkimpään sijoitusten lajiin: osakkeisiin.

Tässä tilanteessa, pörssikurssien nousun lopun alussa, pystytään vielä näyttämään arvonnousuja, mutta tulee vielä toinen aika ja nousuista laskuja kuten kävi 2000-luvun alkuvuosina.

Toisaalta ei se suomalainen eläkerahastotoimi palvele eläkeläisten etua. Jos asia on työnantajista kiinni (eivätkä työeläkeyhtiöiden hallinnoimiseen osallistuvat ay-pamput yleensä pane vastaan), eläkerahastoja ei käytetä eläkkeiden maksuun vaan työnantajien tulevien eläkemaksujen alentamiseen.

Kaikessa työeläkevakuutuksessa kotimaisten sijoitusten osuus on kuudessa vuodessa alentunut puolella, 60 prosentista alle 30 prosenttiin. Kolmannes näistä ulkomaista sijoituksista on tehty osakkeisiin ja hedge-rahastoihin, ja kaksi kolmannesta niistä on tehty erityisen suurten riskien markkinoille euroalueen ulkopuolelle.

Suorastaan superriskejä on otettu ostamalla osuuksia hedge-rahastoista (joille ei ole suomenkielistä nimeä).

Nämä keinottelurahastot ovat kansainvälisen rahasirkuksen jonglöörien palloja ja keiloja. Ne sijoittavat nopeiden voittojen toivossa rahaa energiaan, raaka-aineisiin, osakkeisiin, korkoihin, roskavelkakirjoihin ja riskijohdannaisiin. Niiden sairas tehtävä on kaappauksin ja valtauksin tyhjentää terveet yhtiöt irtonaisesta rahasta. Postilaatikkonsa ne vievät veroparatiiseihin.

Kapitalismista on niiden myötä tullut entistä enemmän epätervettä spekulatiosismia.

Hedge-markkinoiden arvo on tänään 1300 miljardia dollaria. USA:n sisäinen talous riippuu näiden rahastojen kasvusta samaan aikaan kun Kiina, Japani, Taiwan ja Venäjä rahoittavat USA:n ulkoisen sodan Irakissa.

Näillä hetivoittorahastoilla ei ole julkista valvontaa. Ne operoivat - toisten rahoilla - suurilla riskeillä ja paljon velalla, jota pankit jakavat niille avokätisesti. Sitä kautta maailman rahamarkkinat on ketjutettu toinen toisistaan riippuvaisiksi lenkeiksi, ja kun heikoin lenkki pettää, rysähtää. Mikä menee ylös, tulee myös alas.

Siinä tilanteessa on suuressa vaarassa suomalaisten eläkelaitosten ulkomaiseen keinotteluun käyttämien eläkerahojen arvo. Tämän päivän voitoista tulee huomisen tappioita?